

REFERAT Magistraten 2022-25 d. 20-11-2023

Mødedato Mandag d. 20. november 2023 kl. 17:00

Mødested Udvalgsværelse 1

Indholdsfortegnelse

Meddelelser fra borgmesteren.....	3
Frederiksberg Kommunes Principper for Økonomistyring nov. 2023.....	4
Orientering om kommunens gæld og investeringer opgjort ultimo september 2023.....	7
Rammeaftale 2024-2027 om fleksibel udlejning, kommunal anvisning m.v.....	12
Forslag til Lokalplan 233 for boliger, erhverv og offentlige formål på Danasvej.....	16
Bille Brahes Vej 2/H.C. Ørsteds Vej 41A - Tillægsbevilling til anlægsprojekt.....	19
Disponering af midler til vedligehold af kommunale ejendomme.....	21
Beslutning af pilotprojekt - Borgersamling om bæredygtigt forbrug.....	24
Byfornyelse - Frigivelse af afsat bevilling til projektledelse.....	27
Endelig vedtagelse af Mobilitetspolitik.....	28
Lukket.....	31

Punkt 308: Meddelelser fra borgmesteren

00.22.00-P35-5-23

Sagsfremstilling

a. Ejendomsleasing P-kælder bag Frederiksberg Rådhus – anmodning om dobbeltbehandling

En anmodning om dobbeltbehandling af en sag om ejendomsleasing af P-kælder bag Frederiksberg Rådhus i Magistraten og Miljø- og Trafikudvalget den 27. november 2023 blev taget til efterretning.

b. Status på renovering af Frederiksberg Svømmehal – anmodning om dobbeltbehandling og Åbent Hus

En anmodning om dobbeltbehandling af en sag om Frederiksberg Svømmehal i Magistraten og Kultur- og Fritidsudvalget den 27. november 2023, samt en orientering om åbent hus-arrangement i Frederiksberg Svømmehal lørdag den 25. november 2023 kl.10-12, blev taget til efterretning, idet der arrangeres en alternativ mulighed for besøg i Svømmehallen for de medlemmer af kommunalbestyrelsen, der ikke har mulighed for at deltage lørdag den 25. november 2023.

c. Røkeringer i udvalg som følge af skift i kommunalbestyrelsen

En orientering om røkeringer i en række af de stående udvalg efter rådmand Gunvor Wibroes midlertidige udtræden og Kristoffer Appels indtræden i kommunalbestyrelsen blev taget til efterretning, idet forvaltningen forelægger en sag om udvalgsrøkeringer for kommunalbestyrelsen den 4. december 2023.

d. Orientering om redegørelse fra Socialtilsynet til Social-, Bolig- og Ældreministeriet

En orientering om, at Socialtilsynet efter anmodning har sendt en redegørelse til Social-, Bolig- og Ældreministeriet om et konkret tilbud blev taget til efterretning med de faldne bemærkninger om mulig inddragelse af beboere og pårørende på bostederne i tilsynssager. Magistraten bad forvaltningen om at arrangere en kort temadrøftelse med tilsynschefen på et Magistratsmøde.

e. Status for indberetningsordningen om seksuel chikane

En status for indberetningsordningen om seksuel chikane, som varetages af advokatfirmaet Norrbom Vinding, blev taget til efterretning.

f. Plan for tværgående implementeringsprojekter i Budget 2024

En orientering om processen for tværgående implementeringsprojekter i Budget 2024 blev taget til efterretning.

g. Orientering om en mulig tilsynssag fra Ankestyrelsen

En orientering om en henvendelse fra Ankestyrelsen af 17. november 2023 om kommunens (Søndermarkskolens) samarbejde med FCK blev taget til efterretning, idet kommunens udtalelse skal behandles af kommunalbestyrelsen i et møde.

Punkt 309: Frederiksberg Kommunes Principper for Økonomistyring nov. 2023

00.32.00-P21-1-23

Resume

Økonomi og Udbud har i løbet af efteråret 2023 revideret og ajourført Frederiksberg Kommunes Principper for Økonomistyring med henblik på at sikre, at regelsættet afspejler vedtagne politiske beslutninger samt den gældende administrative praksis i kommunen. Revisionen har givet anledning til en række ændringer i regelsættet, som kræver godkendelse af hhv. Direktionen og Magistrat samt Kommunalbestyrelse.

Denne sagsfremstilling handler om, at Magistraten og Kommunalbestyrelsen godkender ændringer i regelsætets afsnit 1-10, samt orienteres om ændringer i afsnit 10-17 som er godkendt af direktionen.

Beslutning

Magistraten indstiller,

- at ændringer i regelsætets afsnit 1-10 godkendes endeligt (pkt. 1)
- at ændringer i regelsætets afsnit 10-17 inkl. bilag tages til efterretning (pkt. 2)

Indstilling

Direktionen indstiller til Magistraten,

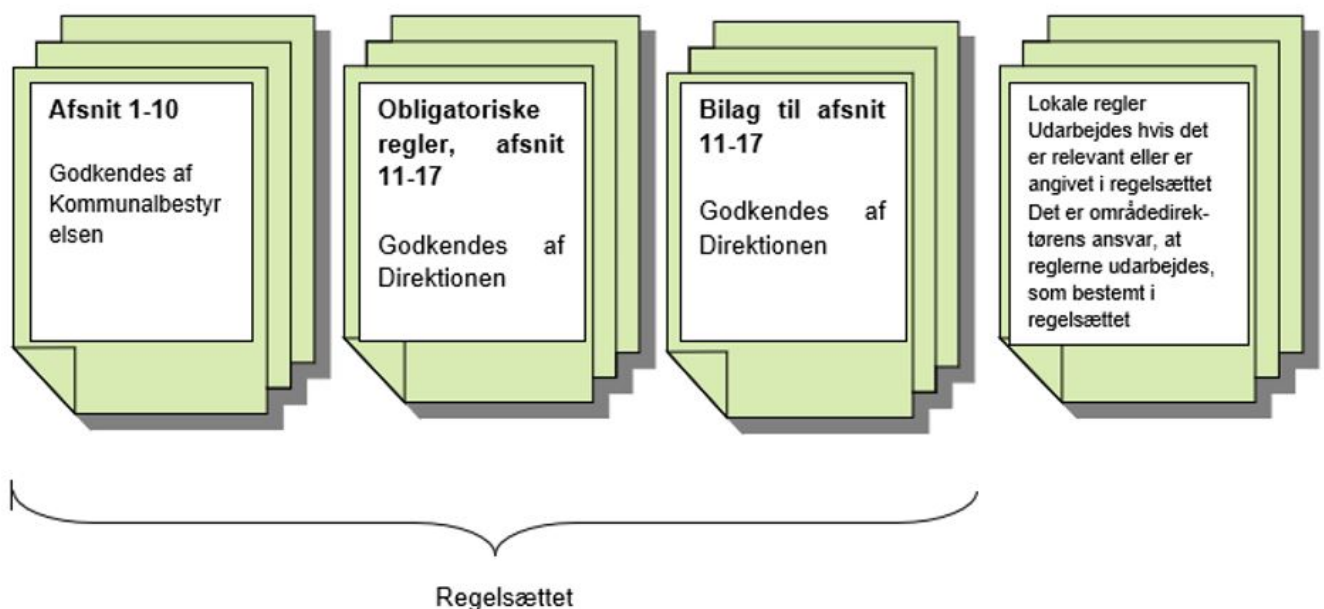
- at ændringer i regelsætets afsnit 1-10 godkendes og forelægges Kommunalbestyrelsen til endelig godkendelse (pkt. 1)
- at ændringer i regelsætets afsnit 10-17 inkl. bilag tages til efterretning (pkt. 2)

Sagsfremstilling

Revideringen af regelsættet har resulteret i en række ændringer, der følger af tidligere beslutninger om bl.a. ændret organisering af økonomiopgaverne i kommunen (eksempelvis samling af opgaver i Økonomi og Udbud under KDO), ændret kadence for økonomisager der forelægges politisk og administrativt (eksempelvis antal af forventede regnskaber, afskrivningsopgørelser mm.) samt implementering af en række afbureaukratiseringsforslag (eksempelvis omkring fakturahåndtering mv.).

Ændringer i regelsættet, der alene afspejler allerede truffne beslutninger i særskilte sager, kræver ikke en ny godkendelse og er dermed indarbejdet og ajourført i det opdaterede regelsæt og fremgår ikke af denne sag.

Det gælder dog, at ændringer i regelsættet, der ikke er taget særskilt beslutning om enten politisk eller på direktionsniveau, skal godkendes på rette niveau. Af regelsættet fremgår det således, at ændringer i afsnittene 1-10 skal godkendes af Kommunalbestyrelsen, mens ændringer i den øvrige del af regelsættet (afsnit 11-17 inkl. bilag) skal godkendes af direktionen som illustreret nedenfor.

1. Ændringer, der skal godkendes af Kommunalbestyrelsen (afsnit 1-10)

Økonomi og Udbud har i forbindelse med revisionen af regelsættet identificeret følgende ændringer i afsnit 1-10 som kræver en politisk godkendelse.

1.1 Ændringer i afsnit 10.14 om borgmesterpåtegninger

Undtagelse af krav om direktionsgodkendelse af personaleudvidelser på hovedkonto 6, således at midlertidige personaleudvidelser på hovedkonto 6, hvis disse finansieres af eksterne tilskudsmidler, undtages fra kravet om direktionsgodkendelse forud for udvalgsbehandling.

Økonomi og Udbud indstiller, at der gøres en undtagelse for direktionsgodkendelse for personaleudvidelser på hovedkonto 6 i de tilfælde, hvor disse er midlertidige og finansieres af eksterne tilskudsmidler.

Formålet med ændringen er at reducere omfanget af sager til behandling i direktionen og samtidig forenkle sagsgennemgangen for ukomplicerede udgiftsneutrale bevillingssager om modtagelse af eksterne tilskud. Dermed reduceres det administrative ressourceforbrug i forvaltningen og direktionen.

1.2 Nyt afsnit 10.15 og nyt bilag 9 om tegningsregler

Økonomi og Udbud (ØU) har erfaret, at der i forvaltningen er behov for et dokument, som beskriver kommunens overordnede tegningsregler og beløbsgrænser for, hvem der tegner kommunen i forskellige forhold og situationer. Særligt har dette været efterspurgt, når der skal underskrives dokumenter, der forpligter kommunen (aftaler, kontrakter, afgørelse mv.), hvor der har været tvivl om, hvem der har kompetencen til at tegne kommunen, og i givet fald til hvilken beløbsgrænse. I den anledning har ØU i samarbejde med områderne udarbejdet et nyt bilag til regelsættet, som har til formål at gøre det tydeligere, hvem der har kompetence til at tegne kommunen.

Desuden tjener bilaget som legitimation i forhold til hvilken personkreds, der er befuldmægtiget til at varetage kommunens interesser, herunder indgå bindende aftaler og træffe afgørelser med bindende økonomisk virkning for Kommunalbestyrelsen.

xt-decoration: underline;">2. Ændringer, der alene skal til orientering i Kommunalbestyrelsen (afsnit 11-17 og bilag)

Økonomi og Udbud har i forbindelse med revisionen af regelsættet også identificeret følgende ændringer i afsnit 11-17, som har været til direktionens godkendelse og som forelægges til politisk orientering.

2.1 Ændring i bilag 15 om ledelsestilsyn

Økonomi og Udbud har ændret kadencen for, hvornår direktionen får forelagt en orientering om ledelsestilsyn. Dette vil fremover ske på baggrund af en konkret vurdering af anvisningsprocenten eller kvaliteten af de gennemførte ledelsestilsyn. Vurderingen af behovet for en sagsfremstilling til direktionen vil blive foretaget af Økonomi og Udbud løbende i stedet for, at der forelægges en sag efter en fast kadence f.eks. to gange årligt, som var beskrevet i regelsættet.

Dette er vurderet hensigtsmæssigt, da Økonomi og Udbud hver måned har en tæt opfølgning på de gennemførte ledelsestilsyn samt anvisningsprocenten og kan på den måde løbende vurdere behovet for en direktionsorientering.

2.2 Nyt bilag 17 om god bogføringsskik

Økonomi og Udbud har udarbejdet et nyt bilag til regelsættet, som omhandler god bogføringsskik.

Bilaget indeholder en beskrivelse af, hvad der er god bogføringsskik, herunder hvilket dokumentationskrav der er nødvendig i forbindelse med forskellige bogføringstyper. Samtidig indeholder bilaget en anvisning og vejledning i, hvordan posteringstekster kan være mere sigende, således at transaktions- og kontrolsporet kan blive så tydeligt som muligt.

Formålet med bilaget er at sikre en god bogføringsstandard, der kan lette og forbedre kommunens egen økonomiopfølgning, ledelsestilsyn samt revision af kommunens årsregnskab.

2.3 Nyt bilag 18 om borgmesterpåtegning

Økonomi og Udbuds vejledning om borgmesterpåtegning, som ligger på Intra, gøres til et nyt bilag til regelsættet. Bilaget indeholder baggrunden for, hvorfor sager skal borgmesterpåtegnes, eksempler på sager til borgmesterpåtegning og en beskrivelse af processen for borgmesterpåtegning.

Vejledningen er et vigtigt element til kommunens bevillingssager, og det er derfor relevant at have med som bilag til Principper for Økonomistyring.

2.4 Præcisering samt lempeligere krav i bilag 14 om tilsyn med tilskud til private og selvejende institutioner, foreninger m.fl.

Bilag 14 til regelsættet beskriver reglerne for det økonomiske tilsyn, der skal foretages i kommunen for de tilskud, der ydes fra kommunen til private eller selvejende institutioner, organisationer, foreninger mm.

Bilaget er præciseret med nye retningslinjer for aflæggelse af regnskab og lempeligere krav til ekstern revision. De tidligere regler stillede ret stramme krav til ekstern revision, som i flere tilfælde betød at en stor del af det bevilligede tilskud kom til at blive anvendt på revisionsudgifter i stedet for til formålet med tilskuddet. De tidligere krav fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Tidligere krav til regnskabsaflæggelse og revision

Tilskudsstørrelse	Regnskabskrav
< 10.000 kr.	Ingen krav til aflæggelse af regnskab
> 10.000 kr.	Krav om indsendelse af regnskab/dokumentation
Over 100.000 kr. (Kun SSA)	Krav om revideret regnskab af en statsautoriseret revisor

Økonomi og Udbud har sammen med alle fagområder vurderet grænserne for krav om ekstern revision, ligesom vi har konkretiseret krav til regnskabsform, erklæringstyper mv. afhængig af tilskuddets størrelse. Således er der nu i bilag 14 fastsat samme krav til regnskab og revision på tværs af alle kommunens fagområder.

De nye krav om regnskabsaflæggelse og revision er inspireret af de statslige krav for tilskud og fremgår af tabel 2.

Tabel 2. Nye krav til regnskabsaflæggelse og revision

Tilskudsstørrelse	Regnskabskrav	Regnskabsform
0-10.000 kr.	Ingen krav til aflæggelse af regnskab	
10.000-100.000 kr.	Krav om indsendelse af regnskab udarbejdet af regnskabskyndig medarbejder	Der kan anvendes kommunens regnskabsskabelon eller lignende
100.000-250.000 kr.	Krav om indsendelse af regnskab udarbejdet af regnskabskyndig medarbejder samt underskrevet ledelseserklæring om at udgifterne er afholdt i henhold til bevillingsskrivelsen (tro og love)	Der kan anvendes kommunens regnskabsskabelon eller lignende samt evt. årsregnskab
250.000-500.000 kr.	Krav om indsendelse af revideret regnskab. Regnskabet skal være revideret af en registreret revisor. Erklæringstype skal som minimum være en udvidet gennemgang.	Årsregnskab
Over 500.000 kr.	Indsendelse af revideret regnskab. Regnskabet skal revideres af en statsautoriseret revisor. Erklæringstype skal være med høj grad af sikkerhed.	Årsregnskab

Økonomi

Nej

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Magistraten 20.november 2023 og Kommunalbestyrelsen 4.december 2023

Bilag

Principper for Økonomistyring i Frederiksberg Kommune

Nyt Bilag 9. Tegningsregler

Punkt 310: Orientering om kommunens gæld og investeringer opgjort ultimo september 2023

00.34.00-000-10-23

Resume

Økonomi og Udbud udarbejder to gange årligt en orientering til magistraten om status på kommunens langfristede gæld og investeringer, med henblik på at konkludere om rammerne i den "Finansielle Strategi og Risikopolitik" (herefter FSR) fortsat er overholdt.

Magistraten orienteres om status pr. 31. december i årsregnskabet samt i denne særskilte sag om status pr. 30. september hvert år.

Økonomi og Udbud konkluderer i denne orientering;

- at kommunens langfristede gæld og investeringer fortsat overholder rammerne i FSR.
- at restgælden på den langfristede gæld udgør i alt 2.259,2 mio. kr. pr. 30. september 2023.
- at kommunens langfristede gæld i 2023 er forøget med 141,2 mio. kr., som følge af etablering af et nyt pleje- og ældreboliglån vedr. Ingeborgsgårdens etape 1, med en hovedstol på i alt 202,4 mio. kr. (lånoptagelse), og afdrag på den eksisterende langfristede gæld med i alt 61,2 mio. kr.
- at markedsværdien* af kommunens investeringer i alt udgør 942,8 mio. kr. pr. 30. september 2023.
- at investeringerne hos kapitalforvalterne er reduceret med ca. 446,6 mio. kr. i 2023, med henblik på at reducere kommunens renteudgifter ved kommunens træk på kassekredit, og med henblik på at undgå at kommunen investerer for lånte midler.
- at afkastet* på kommunens kapitalforvaltningsaftaler i årets 3 første kvartaler er positivt med 35,3 mio. kr., hvilket svarer til en positiv forrentning af kommunens investeringer på 2,26%.

Beslutning

Magistraten tog orienteringen til efterretning.

Indstilling

Økonomi og Udbud indstiller til magistraten,

- at orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Status på langfristet gæld

Den samlede langfristede gæld udgør pr. 30. september 2023 i alt 2.259,2 mio. kr. Gælden er netto forøget i 2023 med 141,2 mio. kr., primært som følge af etableringen af et nyt pleje- og ældreboliglån til Ingeborgsgårdens etape 1 med en hovedstol på i alt 202,4 mio. kr. Der er samtidigt afdraget på den eksisterende langfristede gæld med i alt 61,2 mio. kr.

Restgælden på klimatilpasningslån, pleje- og ældreboliglån og selvejende institutioners lån, hvor ydelserne viderefaktureres til Frederiksberg Forsyning, beboerne i pleje- og ældreboliger, Staten og de selvejende institutioner udgør samlet set 678,8 mio. kr., og restgælden på de lån hvor kommunen skattefinansierer ydelserne udgør 1.580,4 mio. kr.

Finansiering via byggekreditter i anlægsfasen (kortfristet gæld vedr. pleje- og ældreboliger samt klimatilpasningsprojekter) er ikke medregnet i den langfristede gæld.

Kommunens største risiko på den langfristede gæld er forbundet med den automatiske indeksopskrivning af Feriegælden, der via lovgivning er etableret i forbindelse med de nye ferieregler. Der er ikke rentebetalinger på Feriegælden, men gælden opskrives årligt med en indeksering der svarer til lønudviklingen. Alene i 2023 forventes gælden at blive opskrevet med 3,50% svarende til ca. 9 mio. kr., og samtidig udgør det ordinære afdrag kun ca. 4,6 mio. kr., hvorfor gælden umiddelbart vil være stigende såfremt der ikke foretages yderligere afdrag end de ordinære.

Hvis der ikke afdrages ekstraordinært på Feriegælden, vil det ligeledes belaste kommunens kommende generationer og kommunalbestyrelser frem til år 2068. Der er i 2023 afdraget ekstraordinært med i alt 1,1 mio. kr. på Feriegælden, hvilket har betydet at gældens udløbstidspunkt er reduceret med 8 år (fra år 2076 til år 2068).

Kommunens langfristede restgæld ultimo september 2023 fordelt på låneformål

Mio. kr.	Restgæld ultimo 2022	Restgæld ultimo september 2023	Ændring
Ordinær langfristet gæld (88 pct. Metrogæld)	1.001,4	964,4	-37,0
Finansielt leasede anlæg*	366,5	366,5	0,0
Gæld vedr. Feriemidler	255,5	249,6	-5,9
Sum skattefinansieret gæld	1.623,4	1.580,4	-43,0
Støttede pleje- og ældreboliglån	280,8	472,1	191,3
Klimatilpasningslån	203,9	197,2	-6,6
Byfornyelseslån	9,4	8,9	-0,5
Selvejede institutioners lån*	0,6	0,6	0,0
Sum øvrig gæld	494,6	678,8	184,2
Sum af langfristet gæld	2.118,0	2.259,2	141,2

*) Reguleres årligt

Fremtidige nye lån og nye leasingaftaler – der allerede er politisk besluttet

Tidspunkt	Finansieringsformål	Lån eller Deponering	Mio. kr.
2023	Leasingaftale Parkering bag Rådhuset	Leasinggæld og Deponering	123,0
2024-2028	Klimatilpasningslån	Lån	455,6
2025	Plejecenter Ingeborggården etape 2	Lån	186,8
2025	Plejecenter Ny Søndervang	Lån	265,8
SUM			1031,2

Finansiel eksponering* på den ordinære langfristede gæld og finansiel leasing af anlæg som er omfattet af FSR

I FSR begrænses de finansielle risici, dels ved at sætte grænser for andelen af variabelt forrentede lån, hvor kommunen har en renterisiko*, og dels ved at sætte grænser for lånevalutaer, hvor kommunen har en valutarisiko*.

Alle kommunens lån er etableret i danske kroner.

Bortset fra leasingaftalerne vedr. Aveny-T så er alle aftaler om finansiel leasing af anlæg etableret med fast rente og i danske kroner. De variabelt forrentede leasingaftaler vedr. Aveny-T udgør kun ca. 2,5% af den samlede langfristede gæld.

Idet Feriegælden løbende opskrives med en variabel indeksering, kan dette anses som en variabel forrentning. Feriegælden udgør ca. 15,8 pct. af den skattefinansierede gældsafvikling.

I FSR er det kun den skattefinansierede langfristede gæld (ordinære lån, Feriegæld og finansielle leasingaftaler vedr. anlæg), der er omfattet af kravet om at mindst 50 pct. skal være finansieret med fast rente.

Rente- og valutaeksponeringerne overholder derfor fortsat rammerne i FSR.

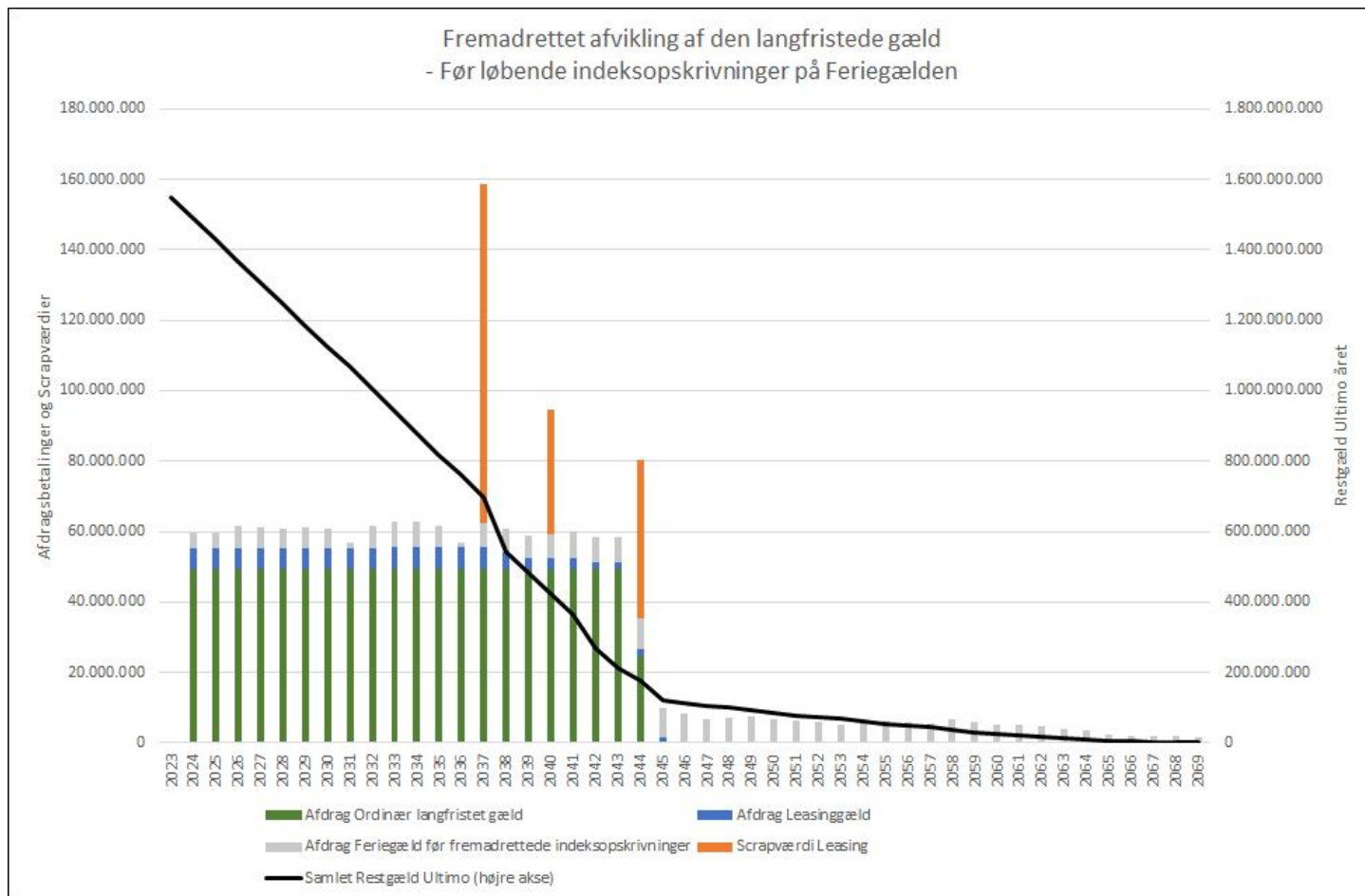
Renteswap* aftaler

I tilknytning til den ordinære langfristede gæld er der frem til og med 2011 indgået renteswap aftaler.

Kommunens sidste renteswap aftale blev indfriet i april 2023.

Afdrag og restgældsudvikling

Afdragsprofil og restgældsudvikling på den del af den langfristede gæld der er skattefinansieret, før fremadrettede indeksopkrivninger af Feriegælden.

De opstillede scrapværdier vedrører leasingaftalerne for 'Aveny-T', 'Parkeringskælder Langelands Plads' og 'Flintholm Svømmehal'. Leasingaftalen for 'Parkeringskælder bag Rådhuset' forventes at blive etableret i 2023 med 123 mio. kr.

Ved leasingaftalernes udløb har kommunen 3 valgmuligheder;

1. Leasingaftalen kan forlænges, hvis der kan opnås enighed med den finansielle modpart, KommuneLeasing.
2. Kommunen kan anvise en 3. part som køber af ejendommen.
3. Kommunen kan selv købe ejendommen af KommuneLeasing ved betaling af scrapværdien.

I 2037 udgør scrapværdien vedr. 'Flintholm Svømmehal' 95,9 mio. kr., i 2040 udgør scrapværdien vedr. 'Aveny-T' 35,4 mio. kr. og i 2044 udgør scrapværdien vedr. 'Parkeringskælder Langelands Plads' 45,0 mio. kr.

Status på investeringerne

Markedsværdien* af kommunens investeringer udgør i alt 942,8 mio. kr. pr. 30. september 2023.

Investeringerne hos kapitalforvalterne er reduceret med ca. 446,6 mio. kr. i 2023, Reduktionen har været nødvendig som følge af kommunens faldende likviditet, dels for at undgå at kommunen investerer for lånte midler og dels for at undgå at kommunen betaler høje renteudgifter ved træk på kommunens kassekredit. Rentesaften ved træk på kommunens kassekredit er steget fra ca. 0,00% i 2022 til 3,50% i 2023.

Hidtil har kommunen haft 3 investeringsporteføljer med investeringer i både aktier og obligationer, hos de 3 kapitalforvaltere Nordea Asset Management, Danske Bank Asset Management og Nykredit Asset Management.

Som følge af reduktionen i kommunens investeringsportefølje er aftalerne med Nordea Asset Management og Nykredit Asset Management opsagt i 2023.

Aftalen med Danske Bank Asset Management er bibeholdt på baggrund af en samlet vurdering af historisk performance, pris aftaler og forventningerne til kapitalforvalterne fremadrettet.

Med henblik på at håndtere de forventede fremtidige udsving i likviditeten, er der sideløbende i 2023 indgået aftale med kommunens hovedbank Jyske Capital vedr. rådgivning om direkte investeringer i kortløbende danske obligationer. Formålet er blandt andet at optimere kommunens likviditetsstyring samt at reducere kommunens renteudgifter på kommunens kassekredit, ved at investere i kortløbende obligationer der har udløb i de år hvor kommunen har budgetteret med kassetræk.

Med Jyske Capital er der desuden indgået aftale om aktieinvesteringer i globale aktier. Dette er valgt for at bibeholde aktieinvesteringer for ca. 200 mio. kr. samlet set, med et sigte om at genvinde kurstabene i 2022 over tid. Kommunens aktieinvesteringer er på nuværende tidspunkt fordelt med ca. 125 mio. kr. via Jyske Capital og ca. 75 mio. kr. via Danske Bank Asset Management.

Det er fortsat gældende i FSR at aktieandelen ikke må overstige 25 pct. af den samlede portefølje, hvilket fortsat er overholdt.

Baseret på den forventede likviditetsudvikling i 'Budget 2024', må det forventes at investeringerne reduceres yderligere i 2024 og 2025, med op til 400 mio. kr., med henblik på yderligere at reducere kommunens renteudgifter ved træk på kommunens kassekredit.

Afkastet* på kommunens kapitalforvaltningsaftaler i årets 3 første kvartaler er positivt med 35,3 mio. kr., hvilket svarer til en positiv forrentning af kommunens investeringer på 2,26%.

Fordeling på kapitalforvaltere ultimo september 2023

Forvalter	Markedsværdi mio. kr.	Andel	Afkast år til dato, mio. kr.
Nykredit AM	0,0	0,0%	5,8
Nordea AM	0,0	0,0%	13,2
Danske Bank AM	449,6	47,7%	13,1
Jyske Bank Aktier Globalt	125,4	13,3%	0,4
Jyske Bank Obligationer DK	367,8	39,0%	2,8
	942,8	100,0%	35,3

Afkastet år til dato pr. kapitalforvalter kan ikke umiddelbart sammenlignes, idet kun Danske Bank AM har været kapitalforvalter for kommunen hele året. I juli og august har Jyske Capital delvist erstattet Nykredit AM og Nordea AM. Desuden har forvalterne ikke haft det samme beløb under forvaltning.

Fordelingen på aktivtyper* ultimo september 2023

Aktivtyper	Markedsværdi mio. kr.	Andel	Afkast år til dato
Obligationer Danmark	717,7	76,1%	0,68%
Aktier Globalt	205,0	21,7%	11,57%
Obligationer Virksomhedsobligationer	20,0	2,1%	2,83%
Obligationer Internationale	0,0	0,0%	-1,01%
Konter	0,1	0,0%	
	942,8	100,0%	2,26%

Det fremgår at det primært er aktieinvesteringerne der har bidraget til det positive afkast i 2023.

Overholdelse af rammerne i FSR

I kommunes FSR begrænses de finansielle risici ved at sætte grænser for andelen af de enkelte investeringsaktiver*.

Rammer i FSR	Ramme	Andel	Ramme Overholdelse
Obligationer Danmark	Minimum 75%	76,1%	OK
Aktier Globalt	Maksimalt 25% sammenlagt med virksomhedsobligationer	23,9%	OK
Obligationer Virksomhedsobligationer	Maksimalt 10% og maksimalt 25% sammenlagt med Aktier Globalt	23,9%	OK
Konter	Maksimalt 3%	0,0%	OK

Aktivfordelingerne* overholder fortsat rammerne i kommunens FSR.

Ordforklaringer på * markeringer:

Afkastet	Er et udtryk for ændringen i investeringernes værdi. Afkastet kan være både positivt og negativt.
Aktivtyper	Kommunens investeringer kan grupperes på aktivtyper, dvs. fx danske obligationer og globale aktier.
Aktivfordelinger	Aktivtypernes procentuelle andel.
Den ordinære langfristede gæld	Er den del af den langfristede gæld der er omfattet af lånebekendtgørelsen, og hvor kommunen afholder udgifterne til renter og afdrag via skatteopkrævninger.
Den øvrige langfristede gæld	Den øvrige langfristede gæld kan være omfattet af lånebekendtgørelsen, men som følge af anden lovgivning viderefakturerer kommunen renter og afdrag helt eller delvist til Staten, beboere i ældreboliger eller Frederiksberg Forsyning. Kommunens Feriegæld er medregnet i den øvrige langfristede gæld, idet gælden ikke er omfattet af lånebekendtgørelsen.
Finansiell eksponering	Kommunens finansielle eksponeringer er i denne sammenhæng en fællesbetegnelse for kommunens rente- og valutaeksponeringer.
Finansiell leasing af anlæg	Ved finansiell leasing af anlæg stiller KommuneLeasing anlæget til kommunens rådighed mod betaling af en løbende leasingydelse. Finansiell leasing af anlæg er i kommunal kontekst at betegne som låntagning, hvorfor finansiell leasing af anlæg belaster kommunens låneramme.
Investeringer	Investeringer er i denne sammenhæng udtryk for kommunens placering af midler via investeringsforeninger.
Investeringsaktiver	De underliggende aktivtyper
Kapitalforvaltere	Kapitalforvalterne varetager den daglige håndtering og træffer de daglige beslutninger vedr. investeringerne i investeringsforeningerne.
Markedsværdien	Markedsværdien af kommunens investeringer er udtryk for hvad værdipapirerne ville være værd hvis de blev frasolgt på en given dato. Dette vil typisk afvige fra den bogførte værdi i et kommunalt regnskab. I det kommunale regnskab kursreguleres den bogførte værdi først ultimo året, hvorefter markedsværdien og den bogførte værdi er ens.
Renteeksponering	Renteeksponeringen på den langfristede gæld opdeles i gæld hvor kommunen har en fast rente på lånene og gæld hvor kommunen betaler en variabel rente, i hele eller dele af lånets løbetid.
Renteswap aftale	Er en aftale med en bank om at den variable rente på et lån omlægges til en fast rente
Valutaeksponering	Valutaeksponeringen er i denne sammenhæng udtryk for om lån er optaget i danske kroner eller euro.

Økonomi

Ingen økonomiske konsekvenser som følge af denne sag.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Magistraten 20. november.

Punkt 311: Rammeaftale 2024-2027 om fleksibel udlejning, kommunal anvisning m.v.

03.10.00-A00-1-23

Resume

I sagen foreslås godkendelse af den nye Rammeaftale 2024-2027 om fleksibel udlejning, kommunal anvisning og byudvikling "Fælles ansvar for den bæredygtige, blandede by", som er forhandlet på administrativt niveau mellem de almene boligorganisationer og Frederiksberg Kommune. Aftalen er den tredje i rækken af fireårige rammeaftaler mellem parterne og viderefører principperne for samarbejdet i de hidtidige rammeaftaler. Nye temaer i Rammeaftale 2024-2027 er et tættere samarbejde om boliger til de mest udsatte borgere, herunder særligt hjemløse fra herberg. Aftalen omhandler også udvikling af den blandede by, herunder nybyggeri af almene boliger. Aftalen forelægges til politisk godkendelse.

Beslutning

Et flertal i Magistraten (Borgmesteren, Sine Heltberg, Mette Bang Larsen, Thyge Enevoldsen, Lone Loklindt, Freja Fokdal og Lotte Kofoed) og et flertal i Klima-, Plan- og Boligudvalget (Rasmus Holme Nielsen, Thyge Enevoldsen, Lone Loklindt og Malte Mathies Løcke) samt Socialudvalget indstiller,

1. at den nye Rammeaftale for perioden 2024-2027 godkendes med henblik på endelig godkendelse af Kommunalbestyrelsen, og
2. at evalueringen af Rammeaftalen 2020-2023 tages til efterretning.

Et mindretal i Magistraten (Michael Brautsch, Alexandra Dessoy, Nikolaj Bøgh, Laura Lindahl, Jan E. Jørgensen og Helle Sjelle) og et mindretal i Klima-, Plan- og Boligudvalget (Anders Storgaard, Nikolaj Bøgh og Carina Høedt) tog forbehold i udvalgsbehandlingen i forhold til minimumskrav for andelen af almene boliger og udbygning af eksisterende almene boligafdelinger.

Socialudvalget anerkender den store indsats, som de almene boligorganisationer på Frederiksberg gør for den bæredygtige og blandede by. I forlængelse heraf tiltræder Socialudvalget forvaltningens indstilling med en ambition om på alle niveauer at styrke samarbejdet med de almene boligorganisationer mhp. at skabe bedre forhold for frederiksbergborgere i almene boligafdelinger. Dette samarbejde kan bl.a. inkludere et samarbejde om at blande beboermassen mere op i de enkelte boligafdelinger for at sikre en større social balance, samt at lette de almene boligorganisationers adgang til relevante kontakter i Frederiksberg Kommune. Socialudvalget vil i løbet af 1. halvår 2024 følge op på samarbejdet,

Indstilling

Socialudvalget

1. anerkender den store indsats, som de almene boligorganisationer på Frederiksberg gør for den bæredygtige og blandede by. I forlængelse heraf tiltræder Socialudvalget forvaltningens indstilling med en ambition om på alle niveauer at styrke samarbejdet med de almene boligorganisationer mhp. at skabe bedre forhold for frederiksbergborgere i almene boligafdelinger. Dette samarbejde kan bl.a. inkludere et samarbejde om at blande beboermassen mere op i de enkelte boligafdelinger for at sikre en større social balance, samt at lette de almene boligorganisationers adgang til relevante kontakter i Frederiksberg Kommune. Socialudvalget vil i løbet af 1. halvår 2024 følge op på samarbejdet,
2. indstiller, at den nye Rammeaftale for perioden 2024-2027 godkendes med henblik på endelig godkendelse af Kommunalbestyrelsen, og
3. indstiller, at evalueringen af Rammeaftalen 2020-2023 tages til efterretning.

Et flertal i Klima-, Plan- og Boligudvalget (Rasmus Holme Nielsen, Thyge Enevoldsen, Lone Loklindt og Malte Mathies Løcke) indstiller,

1. at den nye Rammeaftale for perioden 2024-2027 godkendes med henblik på endelig godkendelse af Kommunalbestyrelsen, og
2. at evalueringen af Rammeaftalen 2020-2023 tages til efterretning.

Et mindretal i Klima-, Plan- og Boligudvalget (Anders Storgaard, Nikolaj Bøgh og Carina Høedt) tog forbehold i udvalgsbehandlingen i forhold til minimumskrav for andelen af almene boliger og udbygning af eksisterende almene boligafdelinger.

Sagsfremstilling

Baggrund

Frederiksberg Kommune og de almene boligorganisationer i kommunen, der er medlem af Boligselskabernes Landsforenings (BL) 1. Kreds, har siden 2016 haft et tæt samarbejde om udlejning af almene boliger, kommunal anvisning m.v. Rammerne for samarbejdet udgøres af en Rammeaftale, hvor den tredje for perioden 2024-2027 nu er færdigforhandlet på administrativt niveau. Rammeaftalen er vedlagt som bilag 1.

Aftalen ”Fælles ansvar for den bæredygtige, blandede by: Rammeaftale 2024-2027 om fleksibel udlejning, kommunal anvisning og byudvikling” (Rammeaftalen) bygger videre på samarbejdet under de foregående aftaler. Udvikling af den blandede by, herunder nybyggeri af almene boliger, er et centralt tema for samarbejdet. Nye samarbejdsområder er et tættere samarbejde om boliger til udsatte borgere, herunder først og fremmest hjemløse, jf. hjemløseformen, hvor de ændrede refusionsregler trådte i kraft d. 1. oktober 2023 (Jf. dagsordenspunkt 70 til Socialudvalgets møde d. 21. august 2023). Derudover skal der ske et tættere samarbejde om forebyggelse af udsættelser, og dermed forebyggelse af hjemløshed.

Aftalen omhandler almene familieboliger (4.658), almene ungdomsboliger (413) og almene ældreboliger (1.071). I den boligsociale anvisning anvises til almene familieboliger og ungdomsboliger, mens anvisning af almene ældreboliger ligger under Ældre- og Omsorgsudvalget. Hvis ikke andet er nævnt, handler denne sag om anvisningen til almene familieboliger.

Ifølge Lov om Almene Boliger skal de almene boligorganisationer stille 25% af de ledigblevne almene familieboliger og almene ungdomsboliger til rådighed for kommunal anvisning. Samarbejdet inden for de successive rammeaftaler har været centralt i forhold til at sikre, at kommunen ikke blot har fået tilbudt 25% boliger, hvor ikke alle kan anvendes pga. huslejeniveau eller boligens størrelse, men at kommunen har fået tilbudt boliger til anvisning, som rent faktisk kan bruges i fht de målgrupper, som er omfattet af boligsocial anvisning. Eksempler på dette er samarbejdet om 45 flygtningeboliger og 40 særboliger i Rammeaftalen 2016-2019, og igen en særlig aftale om 50 boliger til ukrainske flygtninge, som blev indgået i januar 2023. Udover de nævnte særboliger til hjemløse (som stilles til kommunens rådighed igen, hvis de anviste borgere fraflytter), er der i 2022 blevet indgået en særlig aftale med Frederiksberg Forenede Boligselskaber om levering af 19 tilskudsboliger, som er målrettet hjemløse.

Rammeaftalen 2024-2027

Frederiksberg er og skal fortsat være en mangfoldig og blandet by med en variation og balance i boligtyper og ejerformer. Det boligpolitiske udspil satte et mål om at få opført op mod 400 nye almene boliger som del af byudviklingen frem mod 2030. Rammeaftalen udmønter dette mål i tre spor: ved krav om almene boliger i lokalplaner, ved at udnytte potentialet ved boligudbygning i eksisterende boligafdelinger og ved salg af kommunale grunde (primært Frederiksberg Hospital). Nye almene boliger skal understøtte den blandede by, byens bæredygtighed og arkitektoniske kvaliteter, og de skal udvikles i et tæt samarbejde mellem kommunen og de almene boligorganisationer. Der er afsat 5 mio. kr. om året fra 2024 – 2029 til kommunal grundkapital til nye almene boliger, i alt 30 mio. kr., hvilket svarer til ca. 100 nye almene familieboliger.

Den blandede by skal også være en socialt bæredygtig by. Rammeaftalen indeholder forskellige værktøjer til at sikre en socialt mere bæredygtig fordeling af byens udsatte borgere, så der ikke sker en uhensigtsmæssig koncentration i enkelte boligafdelinger.

Den nye rammeaftale omfatter, ligesom de hidtidige aftaler, differentieret kommunal anvisning til almene familieboligafdelinger, dvs. at boligafdelinger med mange beboere uden for arbejdsmarkedet skal stille færre boliger til rådighed for anvisning (11%), mens boligafdelinger med færre beboere uden for arbejdsmarkedet skal stille op til 33% af de ledigblevne boliger til rådighed for kommunal anvisning. Med denne model forventes det, at boligorganisationerne under et stiller 25% af de ledigblevne boliger til rådighed for kommunal anvisning.

I Rammeaftalen er også aftalt fleksibel udlejning, dvs. at personer på boligorganisationernes ventelister, som opfylder særlige kriterier, hurtigere kan få tilbudt en bolig end andre boligsøgende på ventelisterne. I Frederiksberg Kommune er de aftalte kriterier minimum 25 timers ugentligt arbejde eller personer under uddannelse.

I boligafdelinger med mange beboere uden for arbejdsmarkedet skal en stor andel af de ledigblevne boliger udlejes på fleksible kriterier (op til 88%), mens der i boligafdelinger med færre beboere uden for arbejdsmarkedet kan være ned til 0% fleksibel udlejning. De konkrete procentsatser for fleksibel udlejning fastlægges i individuelle udlejningsaftaler mellem kommunen og boligorganisationerne.

Datagrundlaget for andelen af beboere udenfor arbejdsmarkedet/uddannelse, som anvendes til fastlæggelse af niveauerne for kommunal anvisning og fleksibel udlejning, har i de to hidtidige rammeaftaler været trukket fra kommunens egne fagsystemer. Det er imidlertid ikke alle oplysninger om beskæftigelse og/eller uddannelse, som kommunen har adgang til. Derfor har datagrundlaget været suppleret med antagelser. I de senere år har Landsbyggefonden udviklet et datagrundlag, der mere præcist opgør andelen af beboere udenfor arbejdsmarkedet/uddannelse. Disse data, der stammer

fra Danmarks Statistik, adskiller sig dog fra kommunens egne data ved at være forsinkede. Landsbyggefondens opgørelsesmetode er imidlertid den samme, som anvendes i Social- og Boligministeriets lister over udsatte boligområder og forebyggelsesområder. Boligorganisationerne har ønsket, at dette datagrundlag anvendes fremover.

Aftalen omfatter endvidere samarbejde om boligsociale indsatser, inkl. forebyggelse af udsættelser, og et styrket samarbejde om boliger til hjemløse samt samarbejdet om boligafdelingen Stjernen, som siden 2021 har været på Social- og Boligministeriets liste over forebyggelsesområder. Derudover fortsættes samarbejdet om den blandede by og samarbejdet om effektiv drift, bæredygtig byudvikling og FN's Verdensmål.

Det skal bemærkes, at Rammeaftale 2024-2027 først kunne færdigforhandles efter kommunalbestyrelsens budgetkonference om budget 2024, da boligorganisationerne lagde vægt på, at en fortsættelse af kommunens boligsociale indsats var centralt i fht indgåelse af en ny aftale. Årsagen til dette er en bekymring i boligorganisationerne om, at indsatserne i de boligområder med mange udsatte borgere reduceres. Dertil kommer en bekymring for, at der med implementeringen af hjemløse-reformen, hvor borgere fra herberg hurtigere end hidtil skal have tilbudt en egen bolig, vil ske yderligere anvisning til boligafdelingerne af meget udsatte borgere, som vil sætte boligafdelingernes sociale bæredygtighed under yderligere pres. Med Kommunalbestyrelsens beslutning om reduktion af budgettet for boligsociale indsatser, er der i Rammeaftalen aftalt yderligere fokus på samarbejde om boliger til udsatte borgere, og om forebyggelse af udsættelser. Sag om udmøntning af budget for den boligsociale indsats forelægges for Socialudvalget på et senere møde.

Evaluerings af samarbejdet 2020-2023

En evaluering af samarbejdet under Rammeaftale 2020-2023 blev foretaget i 4. kvartal 2022 og 2. kvartal 1. 2023. Evalueringen viser, at boligorganisationerne er meget tilfredse med samarbejdet om anvisning og adgangen til at drøfte forskellige spørgsmål om byens udvikling i de forskellige samarbejdsfora: Administrativ Styregruppe og Boligforum. Samarbejdet om den boligsociale indsats i det boligsociale netværk, som blev etableret i 2020, er der ligeledes stor tilfredshed med. Samarbejdet om effektiv drift og om FN's Verdensmål er værdsat.

Målt på andelen af personer i arbejde eller uddannelse i boligafdelingerne, er andelen øget i tre ud af fire almene boligafdelinger i perioden 2020-2022. Da den første del af rammeaftaleperioden var præget af corona-nedlukning m.v., er der dog en usikkerhed om effekten af dette og om konjunkturudsving generelt i målingen. Ses der på de fire største almene boligafdelinger i kommunen, FFB's Stjernen, Solbjerg Have og Søndermarken, samt Lejerbos Danmarksgården (Vodroffs Tværgade), kan det konstateres, at der siden samarbejdets start i 2016 for alle fire afdelinger er sket en vækst i andelen af personer i beskæftigelse på mellem 3 og 11 procentpoint fra 2016 til 2021, jf. opgørelse fra Landsbyggefonden (Beboerdata). Dette tyder på, at såvel den differentierede anvisning som den fleksible udlejning har god effekt i fht at styrke den sociale bæredygtighed i boligafdelingerne.

Kommunen har i perioden 1. januar 2020 – 30. juni 2023 fået tilbudt 25% af de ledigblevne boliger til anvisning, inkl. boliger til ukrainske flygtninge og særboliger/tilskudsboliger til hjemløse, jf. de ovennævnte særlige aftaler. Som følge af genhusning af FFB's boligafdeling Søndermarken, har kommunen i en periode modtaget færre boliger fra FFB end det aftalte, hvilket blev aftalt kompenseret med aftalen om levering af 19 tilskudsboliger til hjemløse.

På Boligforums møde den 1. marts 2023 blev evalueringen af samarbejdet inden for Rammeaftale 2020-2023 forelagt. Der var enighed om at fortsætte samarbejdet i en ny fireårsperiode. Aftalen evalueres igen i 2026.

Det blev endvidere aftalt i Boligforum, at aftalen, efter den politiske godkendelse i kommunen og i BL's 1. Kreds, underskrives af parterne ved et møde i november eller december 2023.

Økonomi

Ingen økonomiske konsekvenser som følge af denne sag.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Socialudvalget og Klima, Plan og Boligudvalget, 30. oktober 2023

Magistraten, 20. november 2023

Kommunalbestyrelsen, 4. december 2023

Historik

Indstilling 30. oktober 2023, pkt. 84:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet og By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at Klima-, Plan- og Boligudvalget og Socialudvalget indstiller,

1. at den nye Rammeaftale for perioden 2024-2027 godkendes med henblik på endelig godkendelse af Kommunalbestyrelsen, og
2. at evalueringen af Rammeaftalen 2020-2023 tages til efterretning.

Indstilling 30. oktober 2023, pkt. 127:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet og By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at Klima-, Plan- og Boligudvalget og Socialudvalget indstiller,

1. at den nye Rammeaftale for perioden 2024-2027 godkendes med henblik på endelig godkendelse af Kommunalbestyrelsen, og
2. at evalueringen af Rammeaftalen 2020-2023 tages til efterretning.

Bilag

Rammeaftale 2024-2027, final

Punkt 312: Forslag til Lokalplan 233 for boliger, erhverv og offentlige formål på Danasvej

01.00.00-P00-9-21

Resume

Klima-, Plan- og Boligudvalget skal tage stilling til, om forslag til Lokalplan 233 og forslag til Tillæg 3 til Kommuneplan 2021 kan godkendes og sendes i offentlig høring. Lokalplanforslaget udvider anvendelsen for den nuværende biblioteksbygning på Danasvej 30B fra offentlige formål i form af bibliotek til boliger, erhverv og offentlige formål med en publikumsorienteret/udadvendt funktion i stueetagen. Samtidig omhandler lokalplanforslaget en ændring i anvendelsesbestemmelse § 3.4 om krav til beboernes beskæftigelse i studieboligerne - på baggrund af afgørelse i Natur- og Miljøklagenævnet. Derudover er indholdet overført fra Lokalplan 195, som lokalplanforslaget erstatter.

Beslutning

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at forslag til Lokalplan 233 og forslag til Tillæg 3 til Kommuneplan 2021 offentliggøres i en periode på 4 uger,
2. at der ikke udarbejdes miljøvurdering - og
3. at der ikke afholdes borgermøde eller åbent hus-arrangement.

Indstilling

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at forslag til Lokalplan 233 og forslag til Tillæg 3 til Kommuneplan 2021 offentliggøres i en periode på 4 uger,
2. at der ikke udarbejdes miljøvurdering - og
3. at der ikke afholdes borgermøde eller åbent hus-arrangement.

Sagsfremstilling

Klima-, Plan- og Boligudvalget udsatte på mødet den 12. juni 2023 sagen efter drøftelse.

Med Budget 2024 blev det besluttet, at Frederiksberg Bibliotekers filial på Danasvej bevares.

Nærværende lokalplanforslag bevarer muligheden for at anvende bygningen på Danasvej 30B til bibliotek. Lokalplanforslaget bevarer desuden ændringen i anvendelsesbestemmelsen for stueetagen i biblioteksbygningen for fremadrettet at muliggøre en bredere anvendelse af stueetagen jf. nedenstående sagsfremstilling af 12. juni 2023.

Tidligere sagsfremstilling (12. juni 2023)

Forslag til Lokalplan 233 for boliger, erhverv og offentlige formål ved Danasvej vil erstatte Lokalplan 195. Det nye lokalplanforslag udarbejdes på baggrund af ejers ønske om at ændre anvendelsen for tagetagen på Danasvej 30B (biblioteksbygningen) og på baggrund af en afgørelse i Natur- og Miljøklagenævnet. Lokalplan 195 blev endeligt vedtaget den 22. juni 2015. Byggeriet er opført, og der blev givet ibrugtagningstilladelse til projektet den 5. september 2018. Der bliver i denne sag ikke taget stilling til bibliotekets fremtid.

Lokalplanens indhold

De fleste af lokalplanens forhold overføres direkte fra Lokalplan 195. De primære ændringer i forslaget til Lokalplan 233 er anvendelsesbestemmelsen § 3.2 om anvendelsen for den nuværende biblioteksbygning i delområde I, som udlægger bygningen til boliger, kontor- og serviceerhverv samt offentlige formål. Stueetagen af bygningen må kun anvendes til en udadvendt/publikumsorienteret funktion som bibliotek, kulturhus, folkehus, café, spisehus eller tilsvarende funktioner, som i særlig grad kan medvirke som samlingspunkt og mødested for den brede offentlighed og således til et levende og varieret bymiljø. Bygningen på Danasvej 30B er på nuværende tidspunkt udlagt til offentlige formål i form af bibliotek. Tagetagen er ikke udnyttet i dag.

En anden ændring i lokalplanforslaget er anvendelsesbestemmelsen § 3.4 om, hvilke personer der må bo i studieboligerne i delområde II. Den tidligere bestemmelse, om at boligerne kun må anvendes til fuldtidsstuderende på erhvervskompetencegivende uddannelser, udgår på baggrund af en afgørelse i Natur- og Miljøklagenævnet. Anvendelsesbestemmelsen i det nye lokalplanforslag udlægger fortsat bebyggelsen til studieboliger.

Lokalplan 233 udpeger desuden bygningerne i projektområdet som bevaringsværdige. De bevaringsværdige bygninger må ikke nedrives, ombygges eller på anden måde ændres uden Kommunalbestyrelsens tilladelse. Indvendige ombygninger, som ikke ændrer bebyggelsens ydre karakter er undtaget.

Derudover er der kun foretaget mindre ændringer, der tilpasser den nye lokalplan til Kommuneplan 2021.

I delområde II er der på baggrund af Lokalplan 195, indrettet 77 studieboliger med lejlighedsstørrelser fra 17-27 m² og enkelte på 50 m² i bygningen mod Danasvej. I bygningen på Forchhammersvej er der indrettet 8 seniorvenlige familieboliger samt erhverv i stueetagen. Boligernes størrelse er på ca. 180 m² pr. seniorvenlig familiebolig, og tilgodeser borgere med specielle krav til tilgængelighed.

Ved en eventuel nyindretning af Danasvej 30B i delområde I henvises der til Kommuneplan 2021's normer for den pågældende anvendelse.

Parkering og opholdsarealer

Forslaget til Lokalplan 233 overfører samme bestemmelser som Lokalplan 195 vedrørende parkeringspladser i delområde II. Der er fastlagt 18 bilparkeringspladser i delområde II, hvoraf 13 parkeringspladser er etableret på terræn. I forbindelse med byggesagen er der givet dispensation for de resterende fem på grund af manglende plads. Cykelparkeringspladser er indrettet i stueetagen og på terræn. Opholdsarealer er ligeledes placeret på terræn.

Ved en eventuel nyindretning af bygningen i delområde I gælder kommuneplan 2021's parkerings- og opholdsnormer for den pågældende anvendelse.

I byggesagen for det eksisterende byggeri blev det vurderet, at det ikke er muligt at nedgrave parkeringspladser. På grund af den begrænsede plads i gårdrummet kræver en eventuel nyindretning en dispensation for krav til parkering, eventuelt med indbetaling til parkeringsfond.

Miljø- og Naturklagenævnets afgørelse

Natur- og Miljøklagenævnet ophævede den 20. november 2015 den del af Frederiksberg Kommunes afgørelse (af 22. juni 2015) om at vedtage § 3.4 i Lokalplan 195. Dette skete på baggrund af en klage.

Natur- og Miljøklagenævnet afgjorde, at Frederiksberg Kommune ikke har hjemmel i planloven til at fastsætte en betingelse om beboernes beskæftigelse (fuldtidsstuderende på erhvervskompetencegivende uddannelser) i § 3.4 og ophævede derfor bestemmelsen.

Det daværende By- og Miljøudvalg vedtog efterfølgende på sit møde den 2. maj 2016, at bestemmelsen vedrørende studieboliger til fuldtidsstuderende burde ophæves ved, at der udarbejdes ny lokalplan, hvori bestemmelsen tilrettes.

Ejeren af Danasvej 30 har efterfølgende fremført et ønske om at ændre anvendelsen i tagetagen på Danasvej 30B, som i dag er uudnyttet. Et flertal i Klima-, Plan- og Boligudvalget vedtog på møde den 22. august 2022, at der i et kommende lokalplanforslag for området skulle arbejdes med en anvendelsesændring i tagetagen på Danasvej 30B til boligformål.

Planforhold

Området er i Kommuneplan 2021 omfattet af rammeområde 6.B.15, som udlægger området til boligområde: Etageboliger, erhverv og offentlige formål med en maksimal bebyggelsesprocent på 195 i maksimalt fem etager. Den gældende supplerende bestemmelse giver mulighed for: "offentlige formål i form af bibliotek og lignende. Kontor- og serviceerhverv kan etableres i de nederste 2 etager langs Danasvej og i den nederste etage langs Forchhammersvej. Der kan derudover etableres kontor- og serviceerhverv på 3. sal (loftetagen) af bygningen på Danasvej 30."

For både at muliggøre boligformålet i tagetagen samt sikre en bredere anvendelse, såfremt der fremadrettet ikke skal være bibliotek i bygningen, videreføres den eksisterende ramme i et nyt kommuneplantillæg, hvor de supplerende bestemmelser udgår, således der tages højde for nye anvendelsesmuligheder. Der tages med lokalplanen ikke stilling til bibliotekets fremtid, som er under afklaring.

Miljøvurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet har foretaget en ny miljøscreening af lokalplanforslagets forventede miljøpåvirkninger i henhold til Lov om Miljøvurdering. Forvaltningen vurderer, at lokalplanforslaget ikke vil medføre væsentlige miljøpåvirkninger af omgivelserne. Derfor indstiller forvaltningen, at der ikke foretages en miljøvurdering af planen.

Høring

Da forslaget til Lokalplan 233 kun indeholder mindre anvendelsesændringer, som er inden for eksisterende bygningsrammer, og fordi der ikke er nogle nye bygningsmæssige omdannelser at forholde sig til, foreslår By-, Kultur- og Miljøområdet, at der ikke afholdes borgermøde eller åbent hus-arrangement. Høringsperioden forslås at være på 4 uger.

Politisk behandling

Lokalplanen vurderes at være principiel, idet den kræver et kommuneplantillæg, hvorfor den skal behandles i hhv. Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen.

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

Forvaltningen vurderer, at anvendelsesændringen til boliger, erhverv og offentlige formål, hvor stueetagen i delområde 1 kun må anvendes til en udadvendt/publikumsorienteret funktion som bibliotek, kulturhus, folkehus, café, spisehus eller tilsvarende funktioner, vil indgå fint i det eksisterende område og bidrage til et levende bymiljø.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 12. juni 2023, pkt. 81:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at forslag til Lokalplan 233 og forslag til Tillæg 3 til Kommuneplan 2021 offentliggøres i en periode på 4 uger,
2. at der ikke udarbejdes miljøvurdering - og
3. at der ikke afholdes borgermøde eller åbent hus-arrangement.

Beslutning fra Klima-, Plan- og Boligudvalget 2022-25, 12. juni 2023, pkt. 81:

Klima-, Plan- og Boligudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 6. november 2023, pkt. 130:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at forslag til Lokalplan 233 og forslag til Tillæg 3 til Kommuneplan 2021 offentliggøres i en periode på 4 uger,
2. at der ikke udarbejdes miljøvurdering - og
3. at der ikke afholdes borgermøde eller åbent hus-arrangement.

Bilag

Forslag til Tillæg nr. 3 til Kommuneplan 2021

Miljøscreeningsskema Forslag til lokalplan 233 Danasvej

Forslag til lokalplan 233 for Danasvej

Punkt 313: Bille Brahes Vej 2/H.C. Ørstedes Vej 41A - Tillægsbevilling til anlægsprojekt

82.07.00-A00-2-21

Resume

Som en del af den samlede vedligeholdelsesplan for de kommunale beboelsesejendomme er der godkendt renovering af den kommunale beboelsesejendomme på Bille Brahes Vej 2/H.C. Ørstedes Vej 41A. Der er anlægsbevilliget 7,8 mio. kr. til projektet. Licitationsresultat for projektet giver en forventet udgift på 11,0 mio. kr. hvoraf 0,8 mio. kr. finansieres af opsparede driftsmidler i ejendommene. Afvigelsen mellem anlægsbevilling og licitationsresultat skyldes, at indstillingen i den sidste sag (KB den 14. november 2022, punkt 235) ikke afspejlede projektets reelle forventede udgifter. Projektet er ikke blevet dyrere end licitationsresultatet på 11,0 mio. kr.

I sagen tilpasses anlægsbevilling til det forventede udgift ved at forhøje anlægsbevillingen med 2,4 mio. kr. i 2023. Finansieringen findes ved at fremrykke 2,4 mio. kr. fra 2026 til 2023 i puljen til vedligehold af beboelsesejendomme. Projektet afsluttes i 2023.

Beslutning

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at der fremrykkes 2,4 mio. kr. i rådighedsbeløb fra 2026 til 2023 i puljen til vedligehold af kommunale beboelsesejendomme, og at den negative anlægspulje i 2023 justeres tilsvarende - og
2. at der meddeles tillæg til anlægsbevilling på 2,4 mio. under Klima-, Plan- og Boligudvalget til renoveringen af de kommunale beboelsesejendomme på Bille Brahes Vej 2/H.C. Ørstedes Vej 41A finansieret af de fremrykkede midler i puljen til vedligehold af kommunale beboelsesejendomme i 2023.

Indstilling

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at der fremrykkes 2,4 mio. kr. i rådighedsbeløb fra 2026 til 2023 i puljen til vedligehold af kommunale beboelsesejendomme, og at den negative anlægspulje i 2023 justeres tilsvarende - og
2. at der meddeles tillæg til anlægsbevilling på 2,4 mio. under Klima-, Plan- og Boligudvalget til renoveringen af de kommunale beboelsesejendomme på Bille Brahes Vej 2/H.C. Ørstedes Vej 41A finansieret af de fremrykkede midler i puljen til vedligehold af kommunale beboelsesejendomme i 2023.

Sagsfremstilling

Renoveringen af beboelsesejendommene på Bille Brahes Vej /H. C. Ørstedes Vej har tidligere været behandlet politisk. I de behandlinger er renoveringen, huslejberegninger, arbejdsklausuler osv. forelagt og godkendt af fagudvalg og kommunalbestyrelse (KB: den 24. januar 2022, punkt 8 samt KB: den 14. november 2022, punkt 235).

Denne sag handler om at tilvejebringe en tillægsbevilling til anlægsbevillingen, så bevilling og forventet forbrug i 2023 stemmer for renoveringen af beboelsesejendommen på Bille Brahes Vej / H. C. Ørstedes Vej. For at imødekomme vedligeholdelsesbehovet er der behov for en tillægsbevilling på 2,4 mio. kr. Finansieringen findes i puljen til vedligehold af beboelsesejendomme ved at fremrykke 2,4 mio. kr. fra puljen i 2026 til 2023.

Behovet for en tillægsbevilling skyldes, at beløbet i forvaltningens indstilling - der danner baggrund for anlægsbevillingen - ikke afspejlede den forventede udgift til renoveringen. Tillægsbevillingen skyldes ikke, at projektet er blevet fordyret siden licitationsresultatet på 11,0 mio. kr., men at den meddelte anlægsbevilling ikke dækkede licitationsresultatet. Med denne sag stemmer bevilling og forbrug.

Licitationsresultatet for renoveringen er 11,0 mio. kr. Heraf finansieres 0,8 mio. kr. af opsparede driftsmidler på ejendommene. Udgiften for Frederiksberg Kommune er derfor 10,2 mio. kr., hvoraf 7,8 mio. kr. allerede er anlægsbevilliget. Det giver et behov for en tillægsbevilling på 2,4 mio. kr.

Tabel 1: Tillægsbevilling til renovering af ejendommen Bille Brahes Vej 2/H.C. Ørstedes Vej 41A

Renovering af beboelsesejendommen Bille Brahes Vej 2/H.C. Ørstedes Vej 41A	Beløb (mio. kr.)
Licitationsresultat	11,0

Bevilling, heraf:	8,6
	0,8
<i>Opsparede driftsmidler i ejendommene</i>	
	7,8
<i>Anlægsbevilling</i>	
Behov for tillægsbevilling	2,4

Renoveringsprojektet består af udskiftning og efterisolering af tag, nye vinduer samt facadegennemgang.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Forvaltningen vurderer, at tillægsbevillingen er nødvendig for at kunne afslutte projektet. Det er samtidig vurderingen, at dette kan løses ved at fremrykke anlægsmidler og justere den negative anlægspulje tilsvarende.

Økonomi

I sagen meddeles tillæg til anlægsbevilling på 2,4 mio. kr., så den samlede anlægsbevilling til renoveringen af de kommunale beboelsesejendomme på Bille Brahes Vej 2/ H.C. Ørstedes Vej 41A udgør 10,2 mio. kr. under Klima-, Plan- og Boligudvalget. Renoveringsprojektet afsluttes i 2023. Finansieringen findes ved at fremrykke 2,4 mio. kr. fra 2026 til 2023 i puljen til vedligehold af beboelsesejendomme.

Afgivelsen mellem anlægsbevilling og licitationsresultat skyldes, at beløbet i indstillingen i den sidste sag (KB den 14. november 2022, punkt 235) ikke afspejlede projektets licitationsresultat på 11,0 mio. kr. Projektet er ikke blevet dyrere end licitationsresultatet på 11,0 mio kr.

Den negative anlægspulje i 2023 justeres tilsvarende fremrykningen af 2,4 mio. kr fra 2026 til 2023.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten og kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 6. november 2023, pkt. 136:

By, Kultur- og Miljøområdet indstiller

1. at der fremrykkes 2,4 mio. kr. i rådighedsbeløb fra 2026 til 2023 i puljen til vedligehold af kommunale beboelsesejendomme, og at den negative anlægspulje i 2023 justeres tilsvarende - og
2. at der meddeles tillæg til anlægsbevilling på 2,4 mio. under Klima-, Plan- og Boligudvalget til renoveringen af de kommunale beboelsesejendomme på Bille Brahes Vej 2/H.C. Ørstedes Vej 41A finansieret af de fremrykkede midler i puljen til vedligehold af kommunale beboelsesejendomme i 2023.

Bilag

Bevillingsskema - Tillægsbevilling til Bille Brahes Vej 2 og H.C. Ørsted Vej 41A

Punkt 314: Disponering af midler til vedligehold af kommunale ejendomme

82.07.00-000-3-21

Resume

For at sikre en tilfredsstillende vedligeholdelsestilstand af de kommunale ejendomme indstilles det, at de afsatte midler i Budget 2024 udmøntes til konkrete renoverings- og vedligeholdelsesopgaver på en række kommunale bygninger i 2024. Der ønskes bevilling og rådighedsbeløb for i alt 10 mio. kr. fordelt med 7 mio. kr. på Puljen til tværgående prioritering af vedligehold af øvrige kommunale ejendomme samt 3 mio. kr. på Puljen til vedligehold af dagtilbud. Begge pulje indgår i den tværgående vedligeholdelsesplan for kommunale bygninger og idrætsanlæg.

Beslutning

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller, at der meddeles anlægsbevilling på i alt 10 mio. kr. til renovering af kommunale ejendomme i 2024 jf. projekter i tabel 2. Dette finansieres med 7 mio. kr. fra Puljen til tværgående prioritering af vedligehold af øvrige kommunale ejendomme for 2024 samt med 3 mio. kr. fra Puljen til vedligehold af dagtilbud i 2024.

Indstilling

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller, at der meddeles anlægsbevilling på i alt 10 mio. kr. til renovering af kommunale ejendomme i 2024 jf. projekter i tabel 2. Dette finansieres med 7 mio. kr. fra Puljen til tværgående prioritering af vedligehold af øvrige kommunale ejendomme for 2024 samt med 3 mio. kr. fra Puljen til vedligehold af dagtilbud i 2024.

Sagsfremstilling

For at imødekomme vedligeholdelsesbehovet for Frederiksberg Kommunes ejendomsportefølje er der med Budget 2024 fortsat afsat midler til sikre vedligehold af de kommunale bygninger.

I indeværende sag ønskes en anlægsbevilling og rådighedsbeløb på i alt 10 mio. kr. fordelt med 7 mio. kr. fra Puljen til tværgående prioritering af vedligehold af øvrige kommunale ejendomme samt 3 mio. kr. fra Puljen til vedligehold af dagtilbud. Dette fremgår af tabel 1.

Tabel 1: Disponering af midler til vedligehold af kommunale ejendomme i 2024.

Puljer	Budget
Pulje til tværgående prioritering af vedligehold af øvrige kommunale ejendomme i 2024	7.000.000
Pulje til vedligehold af dagtilbud i 2024	3.000.000
I alt	10.000.000

Begge puljer ønskes udmøntet og anlægsbevilget til de identificerede projekter, der fremgår af tabel 2. De to puljer er en del af den samlede plan for vedligehold af kommunale bygninger og idrætsanlæg vedtaget i forbindelse med Budget 2024 jf. pkt. 187 på kommunalbestyrelsens møde den 9. oktober 2023.

Midlerne i de to puljer er prioriteret til nødvendig renovering af fem kommunale ejendomme, heraf fire skoler og et dagtilbud. Prioriteringen er sket ud fra en byggefaglig vurdering af, hvilke ejendomme der har det mest presserende behov. Dette sker ud fra ønsket om at sikre velfungerende ejendomme, der kan skabe de bedst mulige rammer for de kommunale kernefunktioner. Udover de fem projekter i tabel 2 gennemføres renovering af tag og kviste på Frederiksberg Sogns Børnehus, der blev bevilget i 2023 men blev udskudt til 2024, grundet tilvejebringelse af anlægsramme til andre presserende projekter. Alle projekter udføres og afsluttes i 2024.

Der har de tidligere år været et presserende behov på dagtilbudsområdet, hvor ejendomme i denne del af porteføljen er blevet prioriteret med midler fra begge puljer (i tabel 1). I år er der presserende behov på en række skoler, hvorfor størstedelen af den samlede pulje på 10 mio. kr. ønskes prioriteret hertil.

Puljen til tværgående prioritering af vedligehold af øvrige kommunale ejendomme er i 2024 nedjusteret til 7 mio. kr. for at skabe plads i den årlige anlægsramme. Puljen hæves i 2025 for at modgå dette og fortsat sikre anlægsmidler til vedligehold af de kommunale ejendomme.

Tabel 2: Samlet oversigt over prioriterede projekter på Puljen til vedligehold af dagtilbud (3 mio. kr. i 2024) og Puljen til tværgående prioritering af vedligehold af øvrige kommunale ejendomme (7 mio. kr. i 2024).

Prioriterede vedligeholdelsesprojekter	2024
Udskiftning af tag og kviste på Ny Hollænderskolen, Doktor Priemes Vej 3 2.900.000 Ny Hollænderskolens ældre tegltag med tilhørende kviste skal skiftes, da levetiden er opbrugt. Projektet forventer at give en mindre energibesparelse.	
Maler- og snedkergennemgang af vinduer på Skolen på Duevej, Duevej 63 2.850.000 Skolens fredede hovedbygning skal have fortaget en maler- og snedkergennemgang af eksisterende vinduer for at sikre, at vinduerne er tætte og at levetiden forlænges. Når skolen er fredet, er det særlig vigtigt at bevare de eksisterende vinduer. Projektet forventes at give en mindre energibesparelse.	
Nye vinduer og døre på Skolen ved Nordens Plads, Sofus Francks Vænge 28 1.200.000 Skolen Ved Nordens Plads skal have udskiftet vinduer i atriumgårdene, da eksisterende vinduer er nedslidte til et niveau, hvor de ikke kan renoveres. Vinduer udskiftes til nye vinduer i træ/aluminium som opfylder nutidens energikrav, hvorfor projektet forventes at give en energibesparelse.	
Nye rytterlys på Skolen på Nylandsvej, bygning B, Nylandsvej 23 1.150.000 Skolen på Nylandsvej skal have skiftet rytterlys (tagvinduer), da de eksisterende er nedslidte til et niveau, hvor de ikke kan renoveres. Rytterlys udskiftes derfor til nye, som lever op til nutidige energikrav. Projektet forventes at give en energibesparelse.	
Nyt ventilationsanlæg på Børnehuset Bryghuset, Niels Ebbesens Vej 21/ Forhåbningssholms Alle 24 500.000 Bryghuset skal have udskiftet to ventilationsanlæg i børnehave- og vuggestueafdelingen, da levetiden for de eksisterende anlæggene er opbrugt. Der forventes en energibesparelse ved denne udskiftning, da der skiftes til nye og mere energieffektive anlæg.	
Intern og ekstern rådgivning, Flere ejendomme 1.400.000 Der afsættes fast sats til intern og ekstern projektledelse, byggeledelse og rådgivning.	
I alt	10.000.000

Prissætningen af projekterne bygger på reference- og erfaringspriser fra tilsvarende projekter og overslagsprismønstre. Såfremt de faktiske udbudspriser afviger fra referencepriserne, vil enten omfang eller kvalitet blive revideret, hvor det er muligt og kan forsvares.

Når der igangsættes vedligeholdelsesarbejder er forvaltningen opmærksom på, at arbejderne foretages så nænsomt som muligt for at sikre den fortsatte drift i ejendommene.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at det er nødvendigt at udføre de beskrevne arbejder for at sikre, at de kommunale ejendomme opretholder deres funktion som velfungerende rammer for den kommunale service og borgernes hverdagsliv og for at undgå senere fordyrende ekstraomkostninger og accelererende forfald.

Økonomi

I sagen meddeles anlægsbevilling på i alt 10 mio. kr. til anlægsprojekter på en række kommunale ejendomme jf. tabel 2. Der er afsat 7 mio. kr. på Puljen til tværgående prioritering af vedligehold på øvrige kommunale ejendomme i 2024 og 3 mio. kr. på Puljen til vedligehold af dagtilbud i 2024. Med sagen er begge puljer fuldt anlægsbevilliget og disponeret i 2024.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 6. november 2023, pkt. 132:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at der meddeles anlægsbevilling på i alt 10 mio. kr. til renovering af kommunale ejendomme i 2024 jf. projekter i tabel 2. Dette finansieres med 7 mio. kr. fra Puljen til tværgående prioritering af vedligehold af øvrige kommunale ejendomme for 2024 samt med 3 mio. kr. fra Puljen til vedligehold af dagtilbud i 2024.

Bilag

Bevillingsskema - vedligehold (tværgående og dagtilbud 2024)

Punkt 315: Beslutning af pilotprojekt - Borgersamling om bæredygtigt forbrug

01.30.00-P20-25-22

Resume

Frederiksberg Kommune har forpligtet sig til at gennemføre et pilotprojekt, som behandler udvalgte anbefalinger fra borgersamling Bæredygtig Forbrug. Forvaltningen har sammen med de øvrige projektparter arbejdet med mulige pilotprojekter, og med denne sag får udvalget forelagt tre forslag til pilotprojekter med henblik på at beslutte, hvilket af projekterne, der skal arbejdes videre med.

Beslutning

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at der arbejdes videre med projektforslag 2, og derudover ønsker, at de to øvrige projekter indarbejdes i forslaget til en kommende disponering af klimapuljen,
2. at der meddeles en udgifts- og indtægtsbevilling på service under Klima-, Plan- og Boligudvalget på 80.000 kr. i 2025 til udgifter forbundet med det valgte pilotprojekt under EU-projektet Circular Economy Beyond Waste herunder delprojektet Borgersamling om Bæredygtigt forbrug, bevillingen finansieres af EU-tilskudsmidler.

Indstilling

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at der arbejdes videre med projektforslag 2, og derudover ønsker, at de to øvrige projekter indarbejdes i forslaget til en kommende disponering af klimapuljen,
2. at der meddeles en udgifts- og indtægtsbevilling på service under Klima-, Plan- og Boligudvalget på 80.000 kr. i 2025 til udgifter forbundet med det valgte pilotprojekt under EU-projektet Circular Economy Beyond Waste herunder delprojektet Borgersamling om Bæredygtigt forbrug, bevillingen finansieres af EU-tilskudsmidler.

Sagsfremstilling

Klima-, Plan- og Boligudvalget besluttede den 2. maj 2022, at Frederiksberg Kommune skulle deltage i EU-projektet Circular Economy Beyond Waste herunder delprojektet Borgersamling om Bæredygtigt Forbrug. Formålet med borgersamlingen har været at få repræsentativt udvalgte borgere til at samarbejde og formulere anbefalinger om et mere bæredygtigt forbrug i fremtiden. Borgerne er udvalgt fra de fem partnerorganisationer; Vejle Kommune, Rudersdal Kommune, Region Hovedstaden og Region Syddanmark samt Frederiksberg Kommune.

Projekterne

Forvaltningen har internt i organisationen afsøgt muligheder for udvikling af pilotprojekter, som vedrører de anbefalingerne. Der er kommet tre mulige pilotprojekter ud af processen.

Det første af projekterne omhandler anbefaling nr. 12.3 om, at genbrugspladser skal gøre det nemmere tilgængeligt for borgere, der vil genbruge materialer. Det næste pilotprojekt taler overordnet set ind i anbefaling nr. 12 om at få mere genanvendelse, og har fokus på at skabe nye løsninger med genbrugelig take-away emballage hos lokale virksomheder. Det sidste projekt kobler sig på anbefaling nr. 2.1, som har fokus på at inddrage borgerne tidligt i bæredygtig energiproduktion - samt nr. 6.2 ift., at der skal skabes bedre rammer for lokal energiproduktion.

Præsentation af projekt 1 - Nyt liv til kasserede effekter på genbrugsområdet

Udfordring:

Den overordnede udfordring er, at for mange genbrugseggede effekter ender i containerne til genanvendelse eller forbrænding på genbrugsstationerne.

Hvilken effekt ønskes :

Formålet med indsatsen er at øge genbrugsprocenten på Bispeengen Genbrugsstation.

Indsatsen skal være med til at sikre, at flest mulige effekter afsættes til genbrug gennem det nye genbrugsområde, hvor alle frit kan aflevere og hente genbrugelige effekter.

Genbrugsområdet forventes at åbne primo 2024.

Indsatsen består i:

Indsatsen skal undersøge, hvordan vi sikrer, at flest mulige effekter afsættes til genbrug og kortlægge nye potentialer for genbrug. Det skal ske ved at undersøge, hvordan

eksisterende samarbejde kan optimeres og om der kan indgås nye typer af partnerskaber med lokale organisationer, virksomheder, institutioner.

Nøgleaktører og leadpartner:

Lead: Frederiksberg Kommune i tæt samarbejde med ARC, som driver genbrugsstationen og Københavns Kommune, som er medejer af Bispeengen Genbrugsstation.

Nøgleaktører: Borgere, organisationer, virksomheder og institutioner

Præsentation af projekt 2: Genbrugelig take-away emballage

Udfordring:

Frederiksberg oplever i lighed med andre byer i Danmark et stigende forbrug af engangsemballage til take-away mad og drikke.

Hvilken effekt ønskes :

Projektet vil afdække hvad der skal til, for at understøtte take-away virksomheders muligheder og motivation for at tilbyde deres kunder genbrugsemballage. Projektet vil opstarte øget dialog og netværksaktiviteter med virksomheder om affaldssortering og cirkulær økonomi, og dermed understøtte Frederiksberg Kommunes Ressource- og Affaldsplan 2026, særligt målsætningen om at virksomhederne på Frederiksberg bliver stadigt mere cirkulære.

Indsatsen består i:

Indsatsen vil være baseret på en undersøgende, kvalitativ og netværksbaseret tilgang for at afdække potentialer og udfordringer for virksomhedernes brug af genbrugsemballage.

Nøgleaktører og leadpartner:

Lead: Frederiksberg Kommune

Nøgleaktører: Take-away virksomheder på Frederiksberg og forbrugere af take-away emballage

Præsentation af projekt 3 - Fællesskaber om vedvarende energi

Udfordring:

Bygningsmassen på Frederiksberg spiller en vigtig rolle som en del af et fleksibelt energisystem, og særligt beboelsesejendomme har potentiale for at gå sammen om fælles og lokal energiproduktion. Udfordringen er dog, at der er få fortilfælde og erfaringer at trække på.

Hvilken effekt ønskes :

Det er vigtigt, at få opbygget en erfaring om energifællesskaber og solceller på Frederiksberg, så flere beboelsesejendomme kan tage aktiv del i et fleksibelt og fossilfrit energisystem. Derfor vil vi afdække om der allerede er interesserede og engagerede borgere samt hvad der skal til for, at beboere engagerer sig i etableringen af lokal, bæredygtig energiproduktion og energifællesskaber.

Indsatsen består i:

Indsatsen går ud på at på at afholde en række workshops med beboere. Formålet vil være at 1) informere om potentialerne ved lokal energiproduktion og energifællesskaber at 2) afdække potentialer og udfordringer, 3) at igangsætte konkrete arbejdsgrupper/projekter gennem de afholdte workshops.

Nøgleaktører og leadpartner:

Lead: Frederiksberg Kommune

Nøgleaktører: Boligforeninger, beboere og evt. administratorer

Videre proces

Pilotprojektet skal afvikles i perioden januar 2024 – december 2025 og vil efterfølgende blive evalueret og forelagt for udvalget.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at alle tre pilotprojekt vil give vigtig viden som vil kunne bruges i kommunens videre arbejde med bæredygtigt forbrug. Alle de foreslåede pilotprojekter vurderes at være relevante, men forvaltningen vurderer dog, at pilotprojekt nr. 1 og 2 er mest relevante at arbejde videre med. Det skyldes, at de har mulighed for at skabe størst forandring og nye samarbejder, samt vil have det største potentiale ift. forankring hos borgerne, da disse projekter formentlig vil have et mere håndgribeligt outcome, der derudover også vil ligge i nærmere fremtid end projekt nr. 3s outcome. I forhold til nr. 3 er der flere faktorer, som gør det svært at udvikle energifællesskaber i en bynær kontekst og forvaltningen er ikke bekendt med at det er udrullet andre steder i store byer. Det er på trods af at der er kommet ny lovgivning i 2021, som har muliggjort etableringen af energifællesskaber i byen.

Forvaltningen vurderer endvidere, at pilotprojekterne vil være med til at understøtte de mål Kommunalbestyrelsen har vedtaget med Ressource- og Affaldsplan og DK2020 Klimaplanen.

Økonomi

I forbindelse med pilotprojektet skal der afsættes medarbejdertimer svarende til i alt 160.000 kr. EU-projektet dækker 50% heraf og kommunen vil således få en indtægt på 80.000 kr. i 2025. Med sagen søges derfor indtægts- og udgiftsbevilling på 80.000 kr. på service under Klima-, Plan- og Boligudvalget i 2025.

Kommunens egenfinansiering består af medarbejdertimer svarende til 80.000 kr. i projektperioden. Medarbejdertimerne findes indenfor den eksisterende bemanning og indenfor rammerne af de eksisterende budgetter i forvaltningen. Alt efter, hvilket pilotprojekt det besluttet at arbejde videre med, vil medarbejdertimerne skulle afvikles forskellige steder i forvaltningen jf. nedenstående.

Pilotprojekt 1 - Nyt liv til kasserede effekter på genbrugsområdet	Bevillingerne bruges i 2024-2025	Timerne som medfinansieres, leveres af medarbejdere i Team Cirkulær Økonomi og Affald
Pilotprojekt 2 - Genbrugelig take-away emballage	Bevillingerne bruges i 2024-2025	Timerne som medfinansieres, leveres af medarbejdere i Klima- og bæredygtighedsteamet og Team Cirkulær Økonomi og Affald
Pilotprojekt 3 - Fællesskaber om vedvarende energi	Bevillingerne bruges i 2024-2025	Timerne som medfinansieres, leveres af medarbejdere i Klima- og bæredygtighedsteamet

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 6. november 2023, pkt. 134:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at det besluttet hvilket af de tre foreslåede pilotprojekter, der skal arbejdes videre med
2. at der meddeles en udgifts- og indtægtsbevilling på service under Klima-, Plan- og Boligudvalget på 80.000 kr. i 2025 til udgifter forbundet med det valgte pilotprojekt under EU-projektet Circular Economy Beyond Waste herunder delprojektet Borgersamling om Bæredygtigt forbrug, bevillingen finansieres af EU-tilskudsmidler.

Bilag

Beslutning af pilotprojekt - Borgersamling om bæredygtigt forbrug

Punkt 316: Byfornyelse - Frigivelse af afsat bevilling til projektledelse

01.11.00-G01-2-23

Resume

Der er årlig afsat 0,5 mio. kr. til projektledelse af byfornyelsesprojekter. Med denne sag meddeles anlægsbevilling på i alt 1 mio. kr. til projektledelse af byfornyelsesprojekter under Klima-, Plan- og Boligudvalget finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2023 og 2024.

Beslutning

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller, at der meddeles anlægsbevilling på 1 mio. kr. til projektledelse af byfornyelsesprojekter finansieret af rådighedsbeløb på 0,5 mio. kr. i 2023 og 0,5 mio. kr. i 2024 under Klima-, Plan- og Boligudvalget.

Indstilling

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller, at der meddeles anlægsbevilling på 1 mio. kr. til projektledelse af byfornyelsesprojekter finansieret af rådighedsbeløb på 0,5 mio. kr. i 2023 og 0,5 mio. kr. i 2024 under Klima-, Plan- og Boligudvalget.

Sagsfremstilling

Anlægsbevillingerne vedrører projektledelse af byfornyelsesprojekter, idet der henvises til henholdsvis Budget 2023 og Budget 2024, hvor der både i 2023 og 2024 er afsat 0,5 mio. kr. til projektledelse af byfornyelsesprojekter.

Under byfornyelsen anvendes de afsatte beløb til etablering af fælles gårdanlæg, tilskud til bygningsrenovering, genhusninger, erstatninger, nedrivninger, byggeskedefondsbidrag mv. Det fremgår af nævnte budgetter, hvordan rådighedsbeløbet af byfornyelsesmidlerne i henholdsvis 2023 og 2024 forventes disponeret, det vil sige til by- og områdefornyelse samt projektledelse.

Projektledelsen indeholder bl.a. forhandling ved opstart af nye byfornyelsesprojekter, dialog, fremdrift, styring, tilsyn og afslutning af igangværende byfornyelsesprojekter; det vil sige ejendomsrenoveringer og etablering af fælles gårdanlæg samt udgifter i forbindelse med undersøgelser for skimmelsvamp. Der er afsat 0,5 mio. kr. årligt til aflønning af et årsværk hertil. Pga. nedgang af aktiviteten i byfornyelsen de senere år bidrager projektlederen på byfornyelsen også til gennemførelsen af projekter under Områdeudvikling Finsensvej Vest.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at disponeringen af midlerne ligger inden for formålet og hensigten med udvikling af byfornyelse på Frederiksberg.

Økonomi

Der er årlig afsat 0,5 mio. kr. til projektledelse af byfornyelsesprojekter. Med denne sag meddeles anlægsbevilling på i alt 1 mio. kr. til projektledelse af byfornyelsesprojekter under Klima-, Plan- og Boligudvalget finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2023 og 2024.

Udover midlerne til projektledelse af byfornyelsen er der årlig afsat 7 mio. kr. til konkrete område- og byfornyelsesprojekter.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 6. november 2023, pkt. 131:

By-, Kultur-, og Miljøområdet indstiller, at der meddeles anlægsbevilling på 1 mio. kr. til projektledelse af byfornyelsesprojekter finansieret af rådighedsbeløb på 0,5 mio. kr. i 2023 og 0,5 mio. kr. i 2024 under Klima-, Plan- og Boligudvalget.

Bilag

Bevillingsskema - projektlede. byfornyelse 2023 og 2024

Punkt 317: Endelig vedtagelse af Mobilitetspolitik

05.00.00-P00-1-19

Resume

Miljø- og Trafikudvalget besluttede den 8. maj 2023 at sende udkast til mobilitetspolitik for Frederiksberg i fire ugers offentlig høring. Høringen er afsluttet, og mobilitetspolitikken fremlægges med denne sag til endelig beslutning. Høringen har ikke givet anledning til ændringer i selve mobilitetspolitikken, men der er i sagen forslag til et par mindre administrative opdateringer.

Beslutning

Magistraten sendte sagen retur til Miljø- og Trafikudvalget efter drøftelse.

Indstilling

Miljø- og Trafikudvalget indstiller, at resultatet af høringen tages til efterretning og udkast til mobilitetspolitikken godkendes med de faldne bemærkninger.

Sagsfremstilling

På baggrund af de faldne bemærkninger på Miljø- og Trafikudvalgets møde d. 6. november 2023, tilføjes nedenstående ændringer til mobilitetspolitikken i forbindelse med godkendelsen i Magistrat og Kommunalbestyrelse:

- Vision s. 3: I punkt 1 tilføjes ", og trængslen er reduceret"
- Vision s. 3: I punkt 4 tilføjes ", " efter metro (og et "og" slettes) samt ", og BRT løsninger er undersøgt"

Ændringer er visualiseret i bilag 4 og indsættes i mobilitetspolitikken efter endelig vedtagelse.

Tidligere sagsfremstilling (Miljø- og Trafikudvalget d. 6. november 2023)

Miljø- og Trafikudvalget udsatte sagen efter drøftelse på mødet den 30. oktober 2023. Forvaltningen har ikke yderligere at bemærke.

Tidligere sagsfremstilling (30. oktober 2023)

Sagens historik

Det daværende By- og Miljøudvalg besluttede den 11. marts 2019 at igangsætte udarbejdelsen af en mobilitetspolitik for Frederiksberg. Mobilitetspolitikken sætter rammen for den fremtidige mobilitet på Frederiksberg. Det blev samtidig besluttet, at mobilitetspolitikken også skulle omhandle mobiliteten for ældre og borgere med handicap samt indeholde et trafikhierarki.

Miljø- og Trafikudvalget vedtog efterfølgende den 8. maj 2023, at udkast til mobilitetspolitikken, med de faldne bemærkninger, kunne sendes i fire ugers offentlig høring. Udkast til den version af mobilitetspolitikken, som har været sendt i høring, findes i bilag 1.

Høring og ændringer i udkast til mobilitetspolitik for Frederiksberg

Mobilitetspolitikken har været i høring i perioden den 26. maj 2023-22. juni 2023. Forvaltningen har modtaget 12 høringssvar. Der er heriblandt høringssvar fra Seniorrådet, Handicaprådet, Movia og Rådet for bæredygtig trafik. Høringssvarene kan ses i fuld længde i bilag 2. De indkomne høringssvar omhandler i nogen grad det specifikke indhold i det fremlagte udkast til mobilitetspolitik, men indeholder i højere grad beskrivelser af konkrete oplevelser eller forslag til handlinger. Høringssvarene understøtter i høj grad indholdet i flere af principperne samtidig med, at de understreger nødvendigheden af at sætte rammer og retning for arbejdet med mobiliteten på Frederiksberg. Flere høringssvar nævner ældres oplevelse af mobiliteten på Frederiksberg.

Høringssvarene kan inddeles i temaer og er kommenteret i dybden af forvaltningen i bilag 3. Temaerne er:

- Udkast til Mobilitetspolitikens indhold – generelt
- Tryghed og adfærd
- Fodgængere
- Cyklister og cyklistadfærd
- Kollektiv trafik (metro, S-tog og bus)
- Biler

- Konkrete steder
- Anbefalinger og eksempler fra andre steder
- Ønsker at deltage fremadrettet

Høringssvarene giver samlet set ikke anledning til ændringer i udkast til mobilitetspolitikken, idet flere af de efterspurgte elementer allerede indgår i udkastet eller omhandler emner, der ligger uden for mobilitetspolitikken eller hos andre aktører end kommunen. De konkrete input, der også er indløbet i forbindelse med høringssvarene, følges op af forvaltningen.

Forvaltningen foreslår følgende mindre ændringer i udkast til mobilitetspolitik for Frederiksberg:

- På side 6 og 12 opdateres med en tydeligere reference til TU (Transportvaneundersøgelsen, DTU)
- På side 10 opdateres status på de planer, der ved behandlingen i maj, var i udkast.

Handlinger og opfølgning

Implementering af mobilitetspolitikken for Frederiksberg forudsætter, at der arbejdes efter principperne for planlægning i kommende projekter i byen, og at tiltagene indarbejdes i disse projekter - og/eller der kan afsættes et selvstændigt budget hertil. Mobilitetspolitikken vil danne grundlag, når der udformes vej- og mobilitetsprojekter samt ved udmøntning af f.eks. trafikikkerhedspuljen og implementering af DK2020 klimaplanen. Opfyldning af målsætningerne forudsætter dog også konkrete målrettede indsatser - herunder både mindre og større projekter, der f.eks. ændrer på indretningen af vejarealer for at forbedre forholdene for fodgængere, cyklister og kollektiv trafik, adfærdskampagner, som understøtter både tryghed, sikkerhed og tydeliggør muligheder for transportmiddelvalg blandt trafikanter i alle aldre samt analyser. Målrettede indsatser vil kræve, at der afsættes et selvstændigt budget hertil. Flere indsatser skal ligeledes forankres og koordineres på tværs af forvaltningsområder.

Det beskrives i mobilitetspolitikken, at den følges op med en årlig status for målsætningerne og forslag til handlinger. Opfølgning af status for enkelte af målsætningerne forudsætter, at de enten kan indgå i den eksisterende borgerundersøgelse, der udføres hvert andet år, eller at der afsættes budget hertil. I forbindelse med vedtagelsen af Budget 2024 er der afsat midler til "grøn omstilling og mere biodiversitet". En del af denne pulje vil eventuelt kunne bruges til realisering af grønne mobilitets tiltag.

Forvaltningen vil på den baggrund fremlægge en sag for udvalget primo 2024 med forslag til selvstændige handlinger, som opfølgning på mobilitetspolitikken.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at mobilitetspolitikken sætter retning og ramme for at integrere arbejdet med mobiliteten på Frederiksberg frem mod 2030 samtidig med, at politikken understøtter andre gældende politikker, strategier og planer, heriblandt Frederiksbergstrategien, Kommuneplan 21, temarevision "grøn omstilling" og DK2020-klimaplanen. Det vurderes endvidere, at politikens vision, trafikhierarki og målsætninger ved implementering kan medvirke til at gøre det lettere og mere attraktivt at vælge aktiv og bæredygtig transport. Anvendelse af principperne vurderes at bidrage til at give borgere og brugere af byen god mobilitet og samtidig en god oplevelse af Frederiksberg.

På baggrund af en screening af målsætningernes effekt er det forvaltningens vurdering, at opfyldelse af målsætningerne i mobilitetspolitikken vil kunne indfri den reduktion i kørt km, som DK2020-klimaplanen har sat for at opnå en reduktion af CO₂-udledningen. Målsætningerne vil derudover understøtte beslutningen om, at Frederiksberg skal være CO₂-neutral i 2030. Samtidig kan målsætningerne danne grundlag for at opjustere klimaplanens forudsætninger for at reducere det fremskrevne antal kørt km i bil i næste revision af DK2020-klimaplanen.

Det er endvidere forvaltningens vurdering, at implementering af udkast til Mobilitetspolitik for Frederiksberg forudsætter, at der arbejdes med principperne i politikken i de kommende projekter i byen, samt at der defineres selvstændige handlinger som opfølgning på politikken, som fremlægges i en sag for udvalget primo 2024.

Økonomi

Sagen har i sig selv ikke økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Miljø- og Trafikudvalget, Magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 30. oktober 2023, pkt. 166

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller
at resultatet af høringen tages til efterretning og udkast til mobilitetspolitikken godkendes.

Beslutning i Miljø- og Trafikudvalget 30. oktober 2023, pkt. 166

Miljø- og Trafikudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 6. november 2023, pkt. 187:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller
at resultatet af høringen tages til efterretning og udkast til mobilitetspolitikken godkendes.

Bilag

Bilag 1 - Udkast til mobilitetspolitik - version som var i høring

Bilag 2 - Samlede høringssvar vedr. udkast til mobilitetspolitik

Bilag 3 - Opsamling på offentlig høring af udkast til mobilitetspolitik

Bilag 4 - Mobilitetspolitik s. 3 - ændringer efter MTU 061123

Punkt 318: Lukket

88.00.00-A26-1-23